

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 37
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45
Epistolele nefrancate se refuză — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu, 31 August, 1892.

Esă tot mai mult la ivelă, că cât ne sunt de dușmani nouă ortodocșilor celelalte confesiuni din patrie.

Și acesta se vede mai limpede la înmatricularea băeților și a băețelor la acele scoli, cari au caracter confesional romano-catolic.

Până când cei de confesiunea gr. catolică, elevi și eleve, trebuiesc să presteze un didactru mai moderat, cei de a noastră confesiune au să dea un didactru dublu.

Cine nu vede în acesta dispozițiune un felu de unghia, care e chemată și ea, ca, cu rima întinsă pe ea, să prindă pescuți?

Căci ce altă pôte însemna favorul făcut gr. catolicilor la acele institut și asuprirea ortodocșilor și tacsarea lor cu porțiune dublă?

Ori doar sunt gr. ortodocșii mai boeri? Ori doar sunt acestia mai puțin creștini ca ceilalți?

Vorba se fie!

Dispușețiunea acesta inventată și ea de urmașii lui Loyola séménă ou cu ou cu un proselitism din cele mai condamnabile.

Sciu, că părinții sunt sëraci, sciu, că convingerea în cele religioșe nu e destul de tare, și de aceste două avantaje, în cari se gădesc mulți de legea noastră, profită susțitorii gimnasiilor și institutelor rom. cat. și le pun alternativa, ori plătesci dublu, ori te însinui ca gr. catolic și însinuat odată ai să înveți religiunea la romano-catolici, căci veți dómne — romano-catolicii cu gr. catolicii una sunt — pretutindenea, afară de adunările noastre naționale, de areopagul nostru numit conferență, unde apoi cu emfasă se spune: „suntem toți români, fii ai Romei și descendenți de ai divului Traian”. Par’ că-i auți pe farisei strigând unisono — în cor cu Dr. Lucaciu et Comp, că suntem toți români, dar unde e vorba apoi de cele religionare, acolo toți ne îmbuldim la catechismul romano-catolic — predat în limba magiară.

Speculă se face deci cu cele sante, cu limba, cu religiunea, unde e vorba de a câștiga câțiva floreni. Și gr. catolicii câștigă florenii, romano-catolicii suflete și un contingent bun de renegați, de ómeni fanatici, dușmani a tot ce e românesc.

Așa e instrucțiunea, așa se cresc tinerii, și dacă se cresc în atare spirit, ei mai puțin pórta vina la acesta.

Dar nu avem să ne facem sémă cu ei. Ei își întocmesc trebile, cum lor le convine și noi ca cronicari le înregistrăm și pe aceste, ca pe niște mărturii ale speculei, ce se face cu credință, unde e vorba

de câștig și tot cu credință în cele naționale, unde e vorba „suntem toți români”.

Avem însă să ne facem sémă cu ai nostri, cari cad în păcatul, de, pentru câți-va cruceri ori chiar floreni, își înscriu copiii în altă religie decât în care sunt creșcuți și botezați.

Și nu țeranii o fac acesta, o fac chiar și preoții ortodocși, o fac mirenii de frunte, notari, ómeni bogăți ómeni cari sunt membri în corporațiunile bisericesci și cari iau și diurne dela biserică, când se presentă la câte un sinod de al nostru.

Se face aici speculă cu religia, cu legea, cu ce are omul mai sânt și atari speculanți ar trebui demascați ca să-i cunoscă lumea, ér institutetele, cari fără a cere atestat de botez se mulțimesc numai cu o simplă declarație, ér trebuie demascate, pentru că acelea sunt lucruri pe față și fac proselitism sau înșală pe fondatori și primesc pe cei de altă lege sub firma, că sunt catolici (— ritual nu împórta.) —

În tot cazul e la mijloc mișelie. Dacă ar fi facere de bine, aceea ar trebui acordată tuturor, și ne-se ei de ori-ce lege.

Facere de bine nu e, căci pentru așa ceva prea îngusti sunt la inimă străinii și anume rom. catolicii sunt străini de noi, am puté dice dușmanii nostri. Nu va trebui să mergem pân la Șincai și Klein ca să li-o dovedim pigmeilor urmași ai lor — e destul ca să-i privim față în față și să-i silim să o recunoscă acesta. Avem date positive că între episcopatele de rit latin și grecesc au decurs mari și multe pertractări, până-ce s’a ajuns la învoială în favorul divorțului pe jumătate. Avem date, că tocmai s’a accentuat, că înlesnindu-se gr. catolicilor și îngreunându-se ortodocșilor frecuentarea școlei, această rënd pe rënd și vor lăsa legea și mijlocul cel mai puternic de a atrage va fi tocmai înlesnirea de a cerceta șola și de regulă șola o cercetéză fii ómenilor mai pricepuți și o propagandă făcută de acestia imparte este o unghia bună de a prinde pește, căci doar tot români suntem și dacă învățăm catechismul unguresce și „oremus” latinesce.

Ar trebui să fim fórte scurți la vedere ca să nu vedem mișeliile și cursele, ce ni se pun.

Ar trebui să fim tare tēmpiți, când nu am avé curagiul a demasca tactica, cu care se încercă a despărți pe ai nostri și a-și spori rëndurile lor. Și trebuie să fim ómeni fără nici un pic de simț pentru disciplină și ordinea din biserică noastră, când cunoșcem preoți de ai nostri, cari ei și părinții lor au trăit cu prescură românescă și totuși nu se genéză a-și însinua copilașii lor la altă lege, din speculă ce o fac cu economisarea celor câțiva cruceri.

Cine vinde legea copilului seu, și vinde și poporul și atari ómeni trebuie dați la ivelă, ca să-i cunoscă lumea și să le cetescă mojiția de pe față.

Dacă nu roșesc în fața directorului sau a direcțiunei, să roșescă cel puțin în fața autorităților bisericesci, dacă cumva nu sunt negrii ca iadul.

Aceste le scim din unele casuri concrete întemplate la înscrierile din un gimnasiu în est an și la un institut de fete rom. catolic.

Românii din Transilvania.

Diarul „Timpul” din Bucuresci, scrie sub titlul de mai sus următoarele:

Sub acest titlu „Correspondance Hongroise”, care apare în Budapesta, publică în numărul seu dela 3 Septembrie un articol, pe care credem interesant a-l reproduce în întregul seu.

Să nu se uite că, de și în limba franceză, e o fôie ungurescă, care publică acest articol și, cu tôte aprecierile eronate, pe care le face cu privire la împărțirea românilor din Transilvania în trei categorii réu definite, noi vom reținé prețioșă mărturisire a „Correspondenței ungare” că legea naționalităților nu e aplicată cu lealitate în Ungaria și că șovinismul magiar împedecă pe bărbații de stat unguri a face dreptate românilor.

Acastă mărturisire din partea unui organ unguresc e de cel mai mare interes, în discuția ce se urméză asupra legitimității plângerilor românilor din Transilvania ar trebui să pună capăt tăgăduirilor interesante ale altor organe magiare.

Êta acum traducerea literală a articolului din „Correspondance Hongroise”:

Budapesta, 3 Septembrie, 1892.

Êta o espunere imparțială despre starea cestiunei române în Transilvania:

Se deosebesc printre românii transilvăneni trei grupuri mai întâiu țeranii agricultori; apoi popii, învățătorii de șolă, notarii, cari sunt în contact direct și necontentit cu țeranul român; în fine clasa proprietarilor, a ampioaților, a advocaților și a nobililor români, având legături cu clasele aristocratice ungurești.

Țeranul român este în general muncitor și de un caracter fórte blând, dar el, lipsit de cultură ¹⁾ și odată deslântuit, devine fieros ²⁾. În acest moment, țeranul român este încă liniștit, căci e convins, că ómenii lui de încredere vor isbuti să îmbunătățescă sórtea agricultorului român, care nu cere altceva decât respectul legii asupra naționalităților și a drepturilor ce-l conferea această lege, relativ la întreburi

¹⁾ Mai puțin lipsit de cât țeranul ungur?

²⁾ Ca ori-ce popor, care are cruce adânci de nemulțămire.

FOIȚA.

Apela n6stre.

Disertațiune

de Silvestru Moldovan, ținută în ședința I. a „Asociațiunii transilvane” în 15/27 August a. c. în Sibiu.

(Urmare).

Arieșul, după ce iese dintre munți, până ce și împreună valurile sale cu cele ale Mureșului, udă, formând un mare semicerc, marginea nordică și resăritenă a Câmpiei-Turdii, numită și Pratul lui Traian; alvia lui spre nord și ost este însoțită de păreți de stânci vărșe-argil6se, (ripi) cari în partea resăritenă sunt acoperite de vii. De pe înălțimi6le aceste ni se presentă un tablou frumos și atrăgător.

La picior6le n6stre șerpuiesce riul, apoi se estinde șesul bine cultivat și împoporat cu sate, a căror turnuri de biserici luccesc din depărtare, spre vest se v6d în apropiere Cheia-Turdii și munții apuseni, cu forme uriașe, spre sud se estind șiruri de deluri înspre valea Mureșului, ér preste ele, când timpul e senin, se zăresc munții Făgărașului și Cibinului, perduți în c6ță.

Pe Pratul lui Traian, se dice, că s’a oștit împ6ratul Traian cu Dacii; pe el s’au ținut multe diete

ale țerii Transilvaniei și aici a fost ucis mișeleșce eroicul domo al românilor, Mihail Viteazul, 1601.

Pe Arieș mai haină umblau plute, acum plătăritul a încetat și se plătesc pe ei numai cu bucata lemne de foc și de edificii la ferestrele erariilor dela Turda. Pe țărmul seu stâng este construit în munți o șosea bună, care este una dintre cele mai însemnate căi de comunicație a moților spre launtrul țerii; pe șos6ua acesta vedem adese venind pe valea Arieșului în jos spre ț6ră caravane întregi de căruțe, încărcate cu donițe și ciubere, sau cai cu donițe și cercuri în spinare și érăși căruțe de moți încărcate cu bucate, mergând spre casă, pe riu în sus: tablouri pitoresci, cari dau vioiciune peisagiurilor frumoșe de pe valea riului nostru. Tot asemenea ni se presentă pe țărmii Arieșului și alte tablouri idilice. Ici colea vom vedé câte un om spălând cu diligență nășip pe țărmul riului; acestia sunt aleg6torii de aur Este sciut lucru adecă, că multe din riurile n6stre conțin în nășipul alviei lor praf de aur Cele mai bogate sunt în privința acesta Arieșul, Valea-Abrudului, Ampoiul, Crișurile, Streiul, Cibinul, Sebeșul, p6r6ul Pianului etc. Alesul aurului din riurile n6stre s’a esercitat din timpurile cele mai vechi; românii încă s’au ocupat cu el. Alvia Arieșului mai bogată în praf de aur este între Cămpeni și Sălciva.

Dela valea Arieșului spre sud și sudost, ramurile și piscurile ostice ale Munților-Apuseni, cari se

întind spre valea Mureșului, sunt compuse în parte esențială, ca și munții de pe valea Arieșului, din stânci de p6tră vărșă (calc) și astfelu p6raiele și riușetele, ce străbat prin ei spre Mureș, au alcătuit prin 6r6șune în mai multe locuri strâmtoiri și chei de munte interesante. Pe v6ile lor, împ6rsurate de munți p6duroși, dăm de locuri stânc6se cu p6șteri și cascade frumoșe, de strimtori pitoresci și de stânci singuraticice și de forme curioșe, cari ne atrag ațențiunea. Astfel este Valea Ge6giului (Mogoșului) care pe cursul seu superior are multe partii stânc6se pitoresci; pe la Remeti, se află pe acesta vale o strimț6re, numită Cheiă; aici p6r6ul este strimț6rat de stânci, de o lungime de 1 km., așa că nu este loc nici pentru o potecă pe țărmul lui. Cheia are p6reți înalți, stânc6și, încunjurați de munți cu p6duri, printre cari curge spumegând p6r6ul. Ea ne ofere un peisagiu de munte frumos care mai surprind6tor este la un loc, unde stânci6le de ambele laturile sunt împreunate sus prin o boltitură, formând astfel o p6rtă naturală frumoșă.

Asemenea strimț6re se află și pe Valea Găldii, din jos de satul Intregalde, cu p6reți prețip6și și îngustă încât când apa e mare, drumul ce trece prin ea, e năpădit de apă și comunicația se întreprupe.

Asemenea str6mt6ri pitoresci se mai află la Galda de sus, și pe p6r6ul Cetii, care se varsă în valea Găldii. Locuitorii acestor v6i, când năv6liau

înțarea limbei sale; afară de acesta, el cere ca funcționarii comitatelor să nu aibă două greutăți și două măsuri, și ca românul să capete dreptate ca și ungurul.

Nu ar fi greu d'a satisface dorințele clasei țăranilor agricultori, dacă din nenorocire ei nu s'ar găsi sub directa influență a poporilor ortodocși, a studenților și a notariilor de sate în cea mai mare parte omeni, foarte inteligenți, ambițioși, dar s'eraci, trăind foarte greu din onorariile, ce le plătește agricultorul³⁾.

Acest al doilea grup de români este esențialmente iredentist, el visează o românie-mare, din care să facă parte Transilvania. Aceștia sunt românii ireconciliabili, politica lor este de a menține în sinul poporului român ura ideii unui stat ungar și de a împedea să se stabilească o înțelegere între poporul românesc și guvernul ungar⁴⁾.

Al treilea grup, „clasa aristocratică (?) română”, nu ar dori mai bine de cât să împace pe poporul român cu ideea unui stat ungar, și acesta prin executarea leală a legii asupra naționalităților.

Îmbunătățind sorta agriculturii român printr'o administratiune dreaptă și prin respectul drepturilor sale, ce i conferă legea, s'ar paraliza influența iredentistilor.

Guvernul unguresc nu ar cere mai bine decât să stea la vorbă cu clasa dirigitore a românilor, din nenorocire, el este ținut în eșec de șovinismul magiar, ai cărui reprezentanți împrășiați prin toate partidele, sunt numeroși, mai cu samă în partidul liberal și ministerial.

E de sperat, că contele Szapáry va avea curajul să se emancipeze de presiunea șovinistilor din partidul seu, și că va căuta să concilieze pe români printr'o înțelegere cu clasa dirigitore.

Singura observație ce avem de făcut la articolul acesta este, că românii din Transilvania nu se împart în trei categorii, ci numai în două, adică în țăranii și clasa cultă, pe cari frații de dincolo o numesc „inteligenta română”. În aceasta din urmă cl. intră toți aceia, pe cari corespondența magiară îi împarte în două categorii distincte, admitând la românii din Transilvania și o clasă aristocratică, ceea-ce în realitate nu există în sensul, în care o reprezintă foia ungurească.

Nu există la românii de dincolo decât „aristocrația culte” din care, pelângă pretensiunile citate de corespondența ungară, mai fac parte două clase foarte importante, pe cari confratele nostru din Budapesta a uitat să le numească: aceea a profesorilor și învățătorilor și aceea a negustorilor de tot felul.

Toți aceștia la olaltă formeză ceea-ce românii de dincolo numesc „inteligenta română”

În ce privesc aspirațiunile naționale ale tuturor acestora e foarte greșit a le clasa după profesiuni. Se înșală „Correspondence Hongroise” dacă crede, că altele sunt aspirațiunile negustorului român, altele ale profesorului, altele ale preotului, a avocatului etc., și altele ale țăranului român din Transilvania. Toți împreună au aceleași aspirațiuni și dacă diferă unii de alții, diferă numai în privința mijloacelor de întrebuițat pentru realizarea aspirațiunilor comune. Aceste divergențe asupra procedurii nu se pot clasa însă după profesiuni, ci după temperamente și aceeași varietate de temperamente se poate întâlni în toate clasele sociale și în toate profesiunile.

Ceea-ce face tăria poporului român din Transilvania este tocmai armonia ce domnesce în pri-

vința aspirațiunilor naționale între toate clasele sociale, fiind toate de o potrivă nedreptățite, și perfectă unitate de vederi și de dorințe ce există între țăranul român și inteligența română din Transilvania.

Cât de rău cunosc ungurii relațiunile românilor din Transilvania, dacă trag o linie de demarcație între ceea ce numesc ei „aristocrația română” și țăranimea română și dacă își închipuiesc că numai preoții din sate și notarii vin în contact cu țăranul român.

Toate clasele culte ale românilor din Transilvania sunt în contact continuu cu țăranul român, nu numai din cauza afacerilor lor zilnice, dar și din cauza legăturilor lor de familie, mai toți membrii „inteligentei române” fiind fii, nepoți sau cel puțin strănepoți de țărani. Excepțiunile sunt rare și nu se întâlnesc decât aproape exclusiv în clasa negustorilor. Chiar și acei români, cari sunt înscrisi cu nobili mea magiară, sunt de origine țăranescă.

Există, ce e drept, o nobilime țăranescă la românii din Ardeal, așa numiții „boeri”, și sunt sate întregi de asemenea „boeri”, cari se bucurau odinioară de ore-care privilegii și cari păstrează încă cu sfîntenie pe fundul lăzii pergamentele lor de nobleță. Dar acesta e tot ce le-a rămas de nobilimea lor și de când cu egala îndreptățire a cetățenilor, ei nu mai sunt decât nisce simpli țărani ca toți ceilalți, ba încă mai puțin prosperi decât fostii „iobagi”, cari trecând dela un fel de sclăvie la libertatea deplină, s'au pus cu mai multă râvnă pe muncă și au întrecut pe „boeri”, cari tot nădășduiau să-și redobândesc drepturile pierdute.

Aceștea le spunem în parantez.

Reținem însă, după cum am mai spus, din articolul „Correspondenței ungare”, prețioasă mărturisire, că legea naționalităților nu se aplică cu lealitate în regatul Sf. Stefan și că șovinismul magiar împedecă pe bărbații de stat unguri a face dreptate poporului român.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român”.

Țera Barsei, 25 August, 1892 v. Dle redactor! În Nr. 77 al preșentului ziaru „Telegraful Român” a-ți binevoit a lua notiță la primul loc în rubrică „Varietăți”, cum-că parochul nostru din Preșmer, O. domn Alece Frateșiu, își va sërba Duminecă în 26 Iuliu v. a. c., în cercul restrins al familiei sale, iubileul preoției sale de 40 ani. Tot deodată felicitându-l din parte-ve. i ați dorit zile senine încă și senătate ca să pótă lucra și mai departe cu zelul și abnegațiunea de până acum în via Domnului și la altariul națiunei.

Am acceptat să se facă un mic raport despre decurgerea acestui iubileu din partea celor din întru parochiei Preșmer, — căci eu cred, că e o fală pentru o parochie, care-și pótă saluta pe parochul ei încă deplin senătos și în virtute după o activitate de 40 de ani, nu numai în cerc restrins familiar, ci și în colonele acestui ziaru care e organul la primul loc al cestiunilor biserice și scólei noastre, preoților și învățătorilor nostri. Apoi, când se sərbéază iubileul unui paroch, de ce lucruri ore se vorbesce? Tot numai de lucruri săvîrșite în biserica și scóla noastră, de un păstoriu al biserice și director al scólei în curs de 40 ani.

Avui fericirea a lua și eu parte la iubileul de 40 de ani al On. domn Alece Frateșiu, ca paroch

gr. or. în Preșmer, și astfel — după ce altul mai competent n'a raportat nimic — îmi iau îndrăsnéla a raporta eu în liniaminte mai generale despre acest iubileu.

„Tot lucrul teu s'e-l începi cu Dumnezeu”. Așa și iubileul părintelui Alece s'a început cu celebrarea santei leturgie în biserica română din Preșmer, carea s'a sêvîrșit de patru preoți cu pompa cuvenită. În fruntea preoților celebranți a stat veteranul și vrednicul paroch Nicolae Frateșiu din Sâmpetru, care ca frate mai bătrân al iubilantelui n'a putut lipsi dela acest act familiar; érá strana o a condus-o de astă dată O. domn Georgiu Ludu, preot și învățătoriu dirigent al scólei noastre cu trei învățători din Preșmer, care și ca președinte al comitetului parochial gr. or. de aici, a fost inițiatorul și așa dîcînd maistrul la formarea programului sərbărei acestui iubileu. Poporul credincios curgea la biserică în număr mare, pentru ca să-și audă și vadă servind pe păstoriu, mai ales în ziua sərbărei iubileului de 40 ani ai preoției, și pentru-ca să se bucure și turma alături cu păstoriu. Biserica era plină acum de poporul credincios din loc și de parte din inteligența din jur. Servitiul divin se finesce cu o rugăciune de mulțamită cetită în genunchi pentru iubilante prin fiul seu preotul Alece Frateșiu, administrator parochial în Mehadia în diecesa Caransebeșului. Acum totul era în liniște. Lângă ușa dréptă a altariului se ivesce încărúntitul iubilante părintele Alece, érá prin ușa stângă a altariului deja închis în urma servițiului, păsese tocmai în fața sântului altariu cu fața veselă îndreptată spre răsărit mult iubitul și demnul paroch Nicolae Frateșiu și ținind cu ochi ageri pe iubilante, printr'un cuvânt forte potrivit și împodobit cu maxime din scriptură, a descris activitatea de patruzeci de ani a iubilantelui. Fețele întregului popor asistent în biserică erau inundate de lacrimi de bucurie, ér iubilantele mulțamind pentru ovațiunile aduse prin rostul fratelui seu mai mare, de credincioșii fii sufletesci ai sei, acestia cu toți erump în strigătul „să trăiască încă mulți ani părintele nostru Alece”.

După eșirea din biserică, iubilantele, preotul Alece Frateșiu, în casele proprii a primit deputatiunile pentru felicitare: a) comitetul și epitropia parochială cu președintele seu în frunte, dl Ludu, capelan și învățătoriu dirigent, s'au prezentat în corpore la iubilante, și după un cuvânt potrivit rostit de președinte, iubilantele primesce un epatrafir cadou ca semn al iubirei și stimei ale acestor corporațiuni, pre cari iubilantele le-a condus atăția ani; b) membrii familiei: fii, fice, nepoți și nepóte. În numele celor ai familiei a vorbit dl Nicolau Aron, prezentând iubilantelui o lampă de salonele gantă în semn de aducere aminte, érá micii nepoți și nepóte au prezentat moșului iubit diferite obiecte mai mici și buchete de flori. Iubilantele, care avea la drépta pre adevărată matrónă, pre doritorea soție dómna Iustina Frateșiu născută Popoviciu, la toate corporațiunile, care l'a felicitat, a mulțamit în terminii cei mai simțitori, așa că lacrimile de bucurie, erupse în hohote de plâns din partea celor preșenti.

După amédi la 5 ore a avut loc în sala cea mare a scólelor române din Preșmer un banchet dat în onórea iubilantelui. În cursul mesei au sosit diferite telegrame de felicitare, dela membrii îndepărtați ai familiei, cum și dela alți amici, cari toate s'au cedit la masa preșentă. S'au toastat pentru Esce-

asupra lor cete vrășmașe, închideau cu ieșături artificiale aceste strémtori, ér când se apropia vrășmașul apei adunate astfeluși dedeau curs liber, cauzând în modul acesta o erundare, care îneca sau silea pe agresori să parăsescă ținutul. În Chiea Intregaldeilor, la locul numit „Mora turcului” se spune, că în modul acesta a fost înecată o cetă mare de turci, săpăturile, ce se vèd în părăi de ambe laturile, se dîce, că arată locul unde a fost ieșătura.

Pe valea Ampoiului, pe care se află a dóna cale de comunicație însemnată a munților apuseni în ternul țerii, se nalță stêneci de forme interesante. Astfelu sunt stênecile dela Trimpoiele și mai în jos altele pela Poiana, unde una are o așa de mare asemănare cu restul unei cetăți, încât poporul a numit o „cetatea dînelor”.

De pe unele piscuri, aflătore în regiunea acestor riulețe și părăie ni-se deschide privire largă, prezentându-ni se panorame încântătore. Astfelu de pe laturea sudică a piscului délul „jidovilor”, din valea Ampoiului, delângă Zlatna, avem o privire frumósă asupra muntelui Vulcan și cu deosebire asupra ținutului băisagurilor, spre Sécărămb și Zérând. Privirea cea mai măréță și sublimă o avem de pe vârful muntelui Piatra Cetii, un munte de fomă bizară, aflătoriu între valea Geoagelului și valea Gălđii, a cărui parte sudvestică se alcătuesce din trei piscuri de formă piramidală. De pe vârful ei ve-

dem în apropiere piscurile Piatra Caprii, Pelesul, Colțul Trascăului, apoi stâncele de calc în parte pleșuve din munții Trascăului și ai Bedeleului, până pe la Muntele-mare spre est și sud ne stau deschise priviri valea lată a Murășului și a văilor laterale, cu sate dese și cu orașele Alba-Iulia și Aiudul, apoi șirurile nesfêrșite de déluri și văi, mărginite în semicerc de munții hotarnici, începînd de la munții Hațegului, până la munții Barsei, apoi Arghita, munții Rodnei și Țibleșul: o perspectivă măréță a unei părți însemnate a Transilvaniei.

Asemenea panoramă sublimă însă se ofere și de pe muntele Peles.

Privind de pe acesti munți spre est, vom observa, că ramurile vestice ale Arghitei se micesc și se prefac în șiruri de déluri și coline, estîndîndu se până în valea Murășului. Acest ținut deluros și foarte roditoriu este udat de două riuri mai mari, anume de Țirnavă-mare și mică. Ele, afară de o mică parte aproape de izvor, au curs lin și peisagiuri de la țară formate de déluri și coline, cari deși în multe locuri ne apar plăcute și atrăgătore, nu se pot amăsura cu mărețele peisagiuri, ce le aflăm pe văile riurilor de munte.

Un tablou pitoresc de țară din cele mai plăcute ni se înfășoșeză pe Țirnavă-mare la Sighișóra, orașul aședat în parte pe culmea unei coline cu zidiri, turnuri și alte resturi de întărituri vechi, este

încungiurat de déluri, acoperite cu păduri, vii și pometuri, printre cari serpuiesce Țirnavă, prin o vale bine cultivată, ér spre est, în ceața albastrii a depărtării se zăresc piscurile împunătore ale Arghitei.

Lăsând la o parte văile Țirnavelor și trecînd pe lângă riul Sebeșului și pe lângă alte riulețe laterale ale Murășului, se ne îndreptăm privirile spre colțul sud vestic al Ardélului, unde Streiul și varsă valurile sale argintii spre Murăș. Aici se estinde un ținut romantic, dotat de la natură cu mu te bogății și cu cele mai interesate rarități și frumșeti naturale. În mijlocul lui se estinde un șes sau o vale, de formă ovală, încungiurată de trei părți de déluri și munți puternici, prin cari dăm de piscuri interesante, de peșteri și strimtori de munte, de stânci pitoresci, de pasuri, cari străbat prin ei în țerile vecine, de isvórá, cascade și locuri de munte cristaline, ér în sinul pământului de bogății imense de fer și carbuni de pétă, și toate aceste aședate într'o amestecătură poetică, caprițioasă, formând cele mai rari și romantice tablouri.

Unde natura s'a aréat atât de darnică cu podóbele sale, omul încă și are partea sa în alcăturiri mărețe. Pe aici un saltat vesel după tradițiune dînele lui Arghir crășorul; pe aici un trăit grozavii uriași, dintre cari unul, așa se povestesc, aruncînd un plug de fer, după un altul, cu care trăia în dușmănie, a rétézat din întemplantare vârful unui munte

³⁾ Fiind-că nu le plătesce statul ungar după cum ar avea datorita.

⁴⁾ Din contra, ei ar dori o asemenea înțelegere, dacă s'ar putea face pe base echitabile.

lenția Sa bunul arhiepiscop și metropolit Miron Romanul ca cap al bisericii și preoției noastre, pentru l'racuvioșia Sa de toți doritul membru al familiei „Frățieșu” P. On. Domn protosinel și asesor consistorial Nicanor Frățieșu, pentru iubitoare alătura cu fratele mai mare Nicolau Frățieșu, pentru comitetul parochial etc. etc.

Interesantă și foarte plăcută și de tot reușită a fost „producțiunea cu cântări și declamări” a nepoților, executată în decursul banchetului, la care a luat parte comitetul și epitropia parochială. Intelișința din loc și parte din jur precum și toți membrii familiei. Lauda se atribuie d-nului Georgiu Ludu, preot învățătoriu, care așa bine i-au instruit după următorul

Program:

1. Deșteptăte române (cor).
2. Poesie ocașională declamată de Eugenia Ludu.
3. Uite mamă (cor).
4. Cunosca bătrânețelor reprodusă de Romul Frățieșu.
5. Sărboacă (cor).
6. O fetiță la diua moșului seu, declamată de Ef Bălășcuță.
7. Mocanul la Viena declamată de Valeriu Ludu.
8. Românul (cor).
9. Unii de necaz când dau, perd și mintea ce o au, declamată de Maria Bălășcuță.
10. Cine are mintea întrăgă în cërta altor nu se bagă, declamată de Victoria Ludu.
11. Oștenul român (cor).

Am făcut acest mic raport în conștiință, că am făcut un lucru bun, care merită a fi dat publicității.

Avis.

Reuniunea română de cântări din Sibiiu își începe *Mercuri în 2/14 Septembrie a. c. la 7 ore seara* probele sale regulate în sala dela Musikverein.

Ceea ce pe calea acesta se aduce la cunoștința membrilor reuniunii

Insinuările de membrii noi au de a se face la prezidiul reuniunii Georgiu Dima.

Sibiiu, 31 August, 1892

Comitetul.

Convocare

Adunarea generală a despărțământului (VI) S. Sebeș al Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, se va ține *Duminică în 6/18 Septembrie a. c. în comuna Vințul de Jos, la 10 ore a. m.*

La această adunare se invită cu totă onoarea toți p. t. membrii ai despărțământului, precum și toți amicii și binevoitorii acestei instituțiuni culturale.

S. Sebeș, în 30 August, 1892 n.

Subcomitetul despărțământului.

D. Pompiliu Isac,
director.

Z. Murășan
notariu.

Declarațiune.

Bărești, în 26 August 1892.

On d le redactor! În Nr. 137 a „Tribunei” pe fața primă colona a 5-a sub „Manifestațiuni de aderință” din Orlea Sântămăria se dă o declarațiune, în care se condamnă întrăgă procedura „Telegrafului Român” ca cel mai mare dispreț precum și a celorlalte, gazete cari nu consimt cu perigrinarea la împăratul — le declară de infame și procedura lor de o infamiă etc.

Dle redactor! Intre cei subscriși acolo se află și numele meu schimonosit — dar precum eu, așa nici alții, din cei subscriși nu au deloc cunoștința de o atare declarare, decum se mi-o fi adus cineva ca se o subscriem, dar cel puțin nici nu ne-a spus nime, că étă ce am făcut în numele vostru (!?)

Și tocmai de aceea indignat fiind-că ved, că numele meu figură schimonosit pentru dejosirea aceluia, pre care l'am iubit și l'adorez mai mult în

și s'a făcut Răteazatul de adi. Apoi a urmat luptele între doi uriași aievea: între Traian și Decebal, personificarea fidelă a două poporă mărețe; urmele despre alcătuirile lor și cu deosebire ale romanilor le aflăm în abundență: la Grădiște, la Demsuș, Călan ș. a. ér din timpul cavalerismului și al războielor cu turcii, ne-au rămas ruine de turnuri și de cetăți cavaleresci, cum este cetatea Colțului, și cu deosebire frumoasă cetate a Hunedorei, cu temeliile puse acum sunt 400 de ani de marele bărbat Ioan Huniade a cărei urmași trăiesc până adi în Zăicani la Pôrta de fer și sunt români și așa până la alcătuirile din țilele noastre, băile de fer și cele de cărbuni din valea Jiurilor și cu deosebire calea ferată ce duce din valea Streiului în valea Jiurilor, făcută cu cea mai mare măiestrie dintre toate căile noastre ferate.

Va urma).

viață și de care numai mörtea me va despărți. — m'am întrebat: au nebunit ómenii, cari au făurit acesta? sau vreau a mă blama și compromite întreaga autorităților mele ca și când aș fi un factor de politică înaltă sau spriginitor al ideilor gazetarilor dela un órecare diariu?

Cum viu eu se blamez pre capul bisericeii mele? carele totdeauna a dat dovezi despre înalta sa iubire către biserică, scólă și națiune — căruia îi sum devotat până la ultima răsufare, pentru multe sacrificii și viul interes ce nutrește pentru toți fii bisericeii și a națiunii noastre — am venit însă la concluziunea, că acesta au făcut-o numai nesce ómenii, cari fac speculă și prin și-reția lor.

Deci ve rog dle redactor să binevoiți a da loc în prețutul d vóstre diar următoarei

Declarațiuni:

Acela, care în neștiința de față a mea a cutezat a me subscrie în un atare pamflet se fie ca un păgân și vameș, carele prin și-ritie pre contul altora voesce a-și face amiciția și a trece de aderente, ba corespondent a diariului „Tribuna”.

Să vede, că intriga îi bucata de tóte țilele, sămênarea discordiei îi este ocupațiunea țilnică, ér hârtia pre care scrie: pământul fărădelegilor — pentru că dacă va ceti cineva acel pamflet numită „declarațiune” a lui Solomon Cosma din Sântămăria sau lui Teodor Bogan sau și a altora subscriși acolo, nu vor înțelege nimic, pentru că toți sunt ómeni fără carte, cari nici numele nu și l' sciu subscrie, cum se cade, decum se cetescă gazete și se scie ce însmnă „declara-re, aprobare, memorandum, infamiă etc.”

Eu nu am nici o cunoștință de aceea declarare, asemenea nici alții, prin urmare reprobăm totul, ca pe o apucătură cu speculă ce ținteste la blamarea altora, de clarând-o de o infamiă și pre autor de un infam răutacios.

Nicolae Păcurariu,
învățător gr. or.

Varietăți.

* (Onomastica Escelenției I. P. S. D. arhiepiscop și metropolit Miron Romanul). De sub Pareng ni se scrie, că în 17 August credincioșii din Petroșeni au avut o adevărată sër batóre, fiind diua onomastica a Escelenției Sale. În presera țilei s'a făcut vecernie, ér în diua de 17 August M. O. domn administrator Avram Stanca dimpreună cu doi preoți a săvêșit serviciul divin și a înălțat rugăciuni pentru îndelungă viața și deplină sănătate a înaltului nostru prelat. La finea santei liturgii dl administrator prin o vorbire pătrundătoare a descoperit publicului însemnătatea țilei.

* (Comitetul arangiatoriu al festivităților adunării generale a Asociațiunii). Sâmbătă la 5 ore p. m. s'a ținut ședință plenară a comitetului arangiatoriu sub conducerea dlui president Parteniu Cosma. La ordinea țilei rapôrtele comisiunilor. Din raportul comisiunii pentru bal s'a constatat un venit de 508 fl. 50 cr., chieluelti 353 fl. 76 cr. Venitele concertului au fost: în Sibiiu 564 fl. 91 cr., în Seliște 113 fl., un mece-nate a dat 200 fl., venitele totale 877 fl. 91 cr., spesele au făcut 659 fl. 36 cr. Venitele și chielueltile banchetului se egaléză. Din aceste rapôrte se pôte vedé, cât interes a desvoltat comitetul pentru reușirea îmbucurătoare a festivităților. S'a hotărît ca fiecare membru din corul dela Chiseteu să capete câte un tablou, după cum s'a fotografat în corpore toți membrii. Venitul curat se va asterne cu raport comitetului despărțământului Sibiiu pentru a fi înaintat comitetului Asociațiunii. Mulțămind dl președinte membrilor din comitetul arangiatoriu pentru interesul ce l'au desvoltat, ședința se termină la 8 1/2 ore seara.

* (Chirotesia.) Preacuvioșia Sa, părintele protosinel, vicariu episcopesc și președinte al Consistoriului din Oradea-mare Iosif Goldișiu, a fost chirotesit intru archimandrit prin Prea Sântia Sa părintele episcop al Aradului Ioan Mețianu. Felicităm pre Preacuvioșia Sa pentru acesta meritată distincțiune.

* (Act de binefacere.) Dl Nicolau Cado, paroch în Păclișă ne comunică, că dl profesor dela scôla civilă a Asociațiunii din Sibiiu Dr. Vasile Bologa a dăruit la finea anului scolar 5 fl. pentru a se cumpêra premii pe sêma copiilor diligenți. Fiind însă terminat esamenul înainte de sosirea banilor, comitetul parochial îi administreză până la începutul acestui an scolar și din ei va procura cărți pe sêma copiilor sêraci. Tot deodată aduce și mulțămită donatoriului pentru marinosul act.

* (Esamenele de calificațiune învățătoresci în diecesa Aradului.) Prea Sântia Sa domnul episcop al Aradului Ioan Mețianu face

cunoscut, că esamenele de calificațiune învățătoresci se vor ține Marți în 15/27 Septembrie a. c.

Candidații au să se presinte provêduți cu: a) estras de totez; b) testimoniu scolastic și desclinit cel pedagogico preparandial, și c) adevărînță despre pracsă și aplicațiunea de până acuma.

(Cărți scolare.) Diariul „Brassó” în numărul de Sâmbăta trecută aduce la cunoștința cetitorilor sei, că după cum este el informat, consistoriul nostru archidieceșan a oprit din scôle folosirea abecedariului magiar de Fr. Koós și I. Dariu. În legătură cu aceea comunicare întrăbă pe „Telegraful Român” de deslușiri, rezervându-și a reveni asupra cestiunei.

Ne grăbim să răspundem colegilor dela diariul „Brassó”, că cei interesați de afacere au a se adresa la autoritățile competente, și de acolo li-se va da răspunsul cuviincios.

Altcum din simț de colegialitate atăta putem spune și noi colegilor dela „Brassó”, că consistoriul archidieceșan a dat ordin ca în scôlele noastre să se folosescă numai manualele aprobate de sinodul nostru archidieceșan. Dacă cartea de F. Koós și I. Dariu, nu are aprobarea autorității bisericeșci, atunci nu are nici îndreptățirea de a fi folosită în scôlele nôste, și folosirea de până acuma a fost abus.

* (Un medic român în străinătate.) Din Paris ne aduc țiarele franceșe scirea, că dl Dr. Ionescu, — fratele ministrului instrucțiunii publice și cultelor din România — actual profesor la facultatea de medicină din Paris, a fost însărcinat, de către guvernul franceș, cu o misiune științifică în Germania și Austro-Ungaria spre a studia învățământul anatomic în principalele institute ale acestor țeri. Dl Dr. Ionescu — care este unul din cei mai străluciți tineri medici din Francia și care s'a semnalat deja lumei medicale prin însemnate scrieri — posedă naturalizațiunea franceșă.

* (Colera.) Lățirea repentină a epidemiei a făcut pe mulți bărbați de știință să afle vre-un medicament contra colerei. Încercările lor au rămas zadarnice. Diariul „Tems” din Paris anunță, că renumitului Pasteur, după o lungă esperiență i-a succedat a afla mijloc contra colerei și anume prin altuire. Pasteur va deveni unul dintre cei mai străluciți bărbați ai lumei.

De altfelu scirile din tóte părțile anunță, că epidemia și-a ajuns culmea la Hamburg, unde și acum mor cu sutele, dar e indecrescere.

* Deschiderea dieței din Bucovina s'a făcut Vineri în 9 a. l. c. n. la 11 ore înainte de amêți. Deschiderei a premers serviciu d-șeș în biserica seminarului gr. or. și în cea romano-catolică.

* (Magiarisarea copiilor slovaci.) Fole patriotice din capitală aduc cu mare mulțămire sciri țilnice, că copii mici ai slovacilor din comit. Neutra se aduc pe la Allföld și în special se stabilesc în Kecskekmet, unde se magiariséză. Copii sunt aduși în masse. Unele dintre foi sunt supêrate, că agenții, cari îi aduc, îi tractéză adese-ori foarte aspru.

* (Mijlôcele proselitistilor catolici.) Sub titlul „atentat cu dinamită în biserica” scrie „Petersburger Ztg”: În biserica ortodoxă din Varșovia s'a întâmplat pe timpul serviciului divin o detonatiune. Individul, care scosese un obiect din Buzunar a fost prins de un oficer, care era în apropiere. Prisonierul a murit în urma ranelor primite și a fost recunoscut sub numele de Michail Zelevski, despre care se presupune, că a avut intențiunea ca biserica greco-orientală, care mai înainte aparținuse greco-catolicilor să o asvêrle cu dinamită în aer. S'a ordonat cercetare.

Mai nou.

Înainte de a încheia fôia ni se comunică din Ciacova următoarea telegramă:

„Adunarea generală a reuniunii învățătorilor români greco-orientali din diecesa Caransebeșului — cu statute aprobate de guvern — convocată în Ciacova și insinuată conform statutelor pe eri și adi, a fost oprită de protopretorul cercual cu numărósă asistență de gendarmi, pentru-că nu a fost insinuată în limba magiară. Președintele reuniunii declară, că adunarea cedéză brachiului și insistă la membrii numărôși a observa lînisea și a dovêdi, că sunt un element de ordine, cultură și civilizațiune, insinuând protest contra violărei legi, declară adunarea de închicată Membrii părăsesc sala în ordine esemplară, aclamând cuvintele presidentului.”

Fiind cestiunea acesta de tot gravă, după ce ne vom lua informațiuni detaiate, vom reveni asupra ei.

Loterie.

Sâmbătă, în 10 Septembrie, 1892.

Timișóra:	78	41	82	8	79
Viena:	52	62	14	82	46

Nr. 314. [174] 1-3

CONCURS

Pentru ocuparea vacantelor stațiuni învățătoresci din comunele bisericesci gr. or. semnate mai jos, în protopresbiteratul Murș-Oșorheiului, se descrie concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în ziarului nostru „Telegraful Român” și anume:

1. Lasleul român, cu salariu anual de 250 fl. v. a. cuartir natural și folosința grădinei școlare;

2. Șoimușul român cu salariu anual de 250 fl. și cuartir în natură.

3. Egerseg, post împreună cu cel cantoral — cu salariu anual de 258 fl. a. și cuartir în natură.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi, se asternă petițiunile lor, instruite conform normelor în vigoare, la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul preclus.

Murș-Oșorhei, 19 August, 1892. Oficiul protopresbiteral gr. or. al Murș-Oșorheiului.

Nicolau Manegutiu,
protopresbiter.

Nr. 821 175 1-3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela școlile mai jos însemnate din protopresbiteratul Albei-Iulia se descrie prin această concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în ziarul „Telegr. Rom.”

1. Magina, cu salariu anual de 300 fl., din cassa bisericeii, cuartir în edificiul școlii și lemne.

2. Inuri, cu salariul de 300 fl. din cassa bisericeii, cuartir și lemne.

3. Teușiu, cu salariu de 250 fl. din cassa bisericeii, cuartir și lemne.

4. Cristești-Tecsești, salar de 150 fl. cuartir în edificiul școlii și lemne.

Dela concurenți se recere se țină cu elevii dela 12—15 ani școlă de repetițiune, se răcere se fie cântăreți și se se prezenteze în vre-o Duminecă ori sâmbătă spre a face cunoscință cu poporul.

Alba-Iulia, 25 August 1892. Oficiul protopresbiteral gr. or. al Albei-Iulia în conțelegere cu comitetele parohiale respective.

Nicolau Ivan,
admin. ppresb.

Nr. 346 (169, 2-3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela școlile confesionale gr. or. române mai jos însemnate din protopresbiteratul Avrighului se descrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în ziarul „Telegraful Român”

1. Sebeșul superior, postul de învățător cu salariu anual de 250 fl., solvinți din alodiul comunal, cuartir liber în edificiul școlii și lemnele necesari pentru foc.

2. Streza-Cârțișora, postul de învățător cu salariul anual de 160 fl., solvinți din alodiul comunal.

Dela concurenți se recere se țină cu elevii dela 12—15 ani școlă de repetițiune și se fie cântăreți, căci sunt îndatorați a cânta Duminecă și sâmbătoarea în biserică cu copii cântărilor liturgice.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi se și subșternă cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare la oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrighului (posta Avrig, Felek, Szebenmegye) până la termenul susindicat.

Avrig, 15 August, 1892. In conțelegere cu comitetele parohiale respective; oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrighului.

Ioan Cădea,
protopresbiter.

ad Nr. 324. [176] 1-3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci la școlile confesionale mai jos însemnate din protopresbiteratul Iliei, prin această se descrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în ziarul „Telegraful Român”.

1. Bacea, cu filia Cueș salariu 70 fl. în bani, 70 ferdele a 16 cupe cucuruz în bōmbe, cuartir în edificiul școlii, folosirea grădinei de lângă școlă pentru legumi și 1 stângin lemne de foc.

Dela învățătorii se recere se cunoscă cântările ca se țină și strănă.

2. Gialacuta cu fil. Căbesci, salariu 100 fl. cuartir în edificiul școlii, folosința grădinei școlare și 2 stângini de lemne.

3. Tătăresci, cu salariu anual 100 fl. folosirea unei grădini parte fână și parte arătură în preț de 25 fl. cuartir în edificiul școlii, lemne pentru încălțit în preț de 12 fl. bani de spese pentru participare la conferințele învățătoresci 5 fl care toate compute la oaltă dau suma de 154 fl.

4. Târnava, cu salariu anual de 150 fl. cuartir în edificiul școlii, folosirea a 2 grădini și 2 stângini de lemne

Doritorii de a ocupa aceste posturi au a-și asterne suplicile concursuale instruite conform legilor din vigoare, la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la termenul susindicat. Iliu, la 20 August, 1892.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Iliei, în conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Avram P. Păcurariu,
protopresbiter.

Nr. 672 & 681. [165] 2-3

CONCURS.

Pentru indeplinirea posturilor, învățători la școlile gr. or. din comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Sibiiului se descrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele:

1. Ocna superioară, salariu anual 200 fl., din repartitie cu prospect a se urca la 300 fl., și a se solvi din cassa bisericeii, cuartir în edificiul școlii, lemnele trebuincioase pentru încălțit, precum și dreptul de folosință a grădinei școlare și 28 klgr. sare.

2. Șura mare, 200 fl., cuartir cu două încăperi în edificiul școlii și lemne de foc după trebuință.

Doritorii de a reflecta la unul din aceste posturi au a-și subșterne suplicile concursuale instruite în sensul legilor în vigoare în termenul deschis la subsemnatul oficiu protopresbiteral.

Sibiu, 14 August 1892. Oficiul protopresbiteral gr. orien. al Sibiiului.

In conțelegere cu comitete parohiale respective.

Ioan Papiu,
protopresbiter.

Nr. 266 [155] 3-3

CONCURS.

Pentru întregirea unui post de învățător la școlă greco orient din Poplaca se descrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt: a) salariu anual de 300 fl., ce se vor solvi în 4 rate anticipate din cassa bisericeii; b) cuartir în edificiul școlii; c) trei stângini metrice de lemne; d) folosirea grădinei școlare.

Alesul învățătorii afară de clasa sa va conduce și școlă de repetițiune, și va țină una din strane în biserică în zile de dumineci și sâmbători.

Concurenții vor ave a se prezenta înainte de alegere în vre-o Duminecă sau sâmbătoarea la biserică din comuna Poplaca spre a-și arăta desteritatea în cântări și tipic.

Doritorii de a reflecta la acest post au a-și asterne suplicile concursuale instruite în sensul legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis

Sibiu, 5 August 1892.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Sibiiului în conțelegere cu comitetul parochial.

Ioan Papiu,
protopresbiter.

[156] 3-3

Concurs repetit.

Pentru ocuparea postului de al 3-lea învățătorii la școlă poporală gr. or. rom din Sadu, protopresbiteratul Sibiiului se descrie de nou concurs cu termenul până în 15 Septembrie a. c.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

a) salar 350 fl., și anume din cassa alodială 320 fl., și din cassa bisericeii 30 fl., plătibili în rate lunari anticipate;

b) cuartir liber în edificiul școlii;

c) trei orgii lemne.

Reflectanții au a-și trimite concursurile instruite în conformitate cu legile existente subsemnatului comitet parochial prin oficiul protopresbiteral.

Dela concurenți se pretinde, ca pe lângă calificațiunea formală se cunoscă și musica vocală, fiind alesul obligat a forma și conduce corul cu școlarii și cu tinerimea adultă; a ținea în fie-care Duminecă și sâmbătoarea în biserică precum și a prelege în școlă de repetițiune.

Spre scopul acesta petenții se se prezintă în vre-o Duminecă sau sâmbătoarea în biserică spre a-și arăta desteritatea în cantare.

Sadu, în 14 August, 1892.

Pentru comitetul parochial
Constantin Popoviciu,
președ.

Nr. 682.

In conformitate cu normativul școlar §. 76.

Ioan Papiu,
protopresbiter.

Nr. 321. (162) 2-3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de învățători la școlile din comunele mai jos însemnate se descrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

1. Cohalm, un post de învățător cu salar de 200 fl., cuartir natural, grădină de legumi, doi stângini de lemne, și în fine toate drepturile dela beneficiile comunei precum

ghinde în pădure etc. în rënd cu o gazdă.

2. Valendorf, un post învățătoresc cu 200 fl.

3. Bogata Olteană, un post de învățătorii cu salar de 150 fl., cuartir și lemne de foc.

4. Ticușul român, un post de învățătorii cu salar de 150 fl., cuartir și lemne.

5. Fântâna, un post de învățătorii cu salariu de 100 fl. cuartir și lemne

Doritorii de a ocupa aceste posturi vor adresa cererile lor instruite conform normelor prescrise de lege, în termenul deschis subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Cohalm, 3 August, 1892.

Oficiul protopresbiteral gr. orient. al Cohalmului în conțelegere cu comitetele parohiale respective.

Nicolau D. Mircea,
protopop.

[159] 3-3

CONCURS.

La școlă română gr. or. cu 3 clase din Turche în protopopiatul Brașovului, a devenit vacant un post de învățător spre a căruia ocupare prin această se descrie concurs cu termen de 25 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

a.) Salariu anual din fondul bisericeii, plătil în rate tri-lunare anticipate 250 fl.

b) Venitele cantonale socotite minimum 100 fl.

c) Cuartir natural și 3 stângini lemne.

Doritori de a competa pentru acest post se și trimite concursurile instruite conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Dela concurenți se cere, ca pe lângă calificațiunea prescrisă se cunoscă perfect cântările bisericesci și tipicul, fiind alesul obligat a fi și cantor ordinar la una din cele două biserici aflătoare în comună, a instrui copii în cântări și a ținea duminecă și sâmbătoarea școlă de repetițiune împreună cu ceilalți colegi ai sei.

Comitetul parochial în conțelegere cu oficiul protopresbiteral gr. or. al Brașovului

Pentru comit. parochial

A. Bărsan,
președinte.

In conțelegere cu mine

Ioan Petric,
protopresbiter.

Chiar acum a eșt de sub tipariu:

Calendarul „Aurorei”

pre anul comun 1893.

Cu portretul episcopului Inocențiu M. Clain — ca premiu — și alte multe ilustrațiuni frumoșe.

Din cuprinsul variat și interesant al acestui Calendar, însemnăm aici:

Partea Calendaristică: Cronologia pe anul 1893. — Păscălia pe anul 1893. — Sărbătorile și alte zile schimbătoare la răsăriteni și apuseni. — Posturile. — Regentele anului 1893. — Elipsele sau întunecimile. — Cele patru anotimpuri astronomice. — Semnele pentru fazele lunii. — Calendariul iulian-gregorian. — Meteorologie: Fazele lunii. — Schimbarea timpului după planete. — Tergurile (după datele oficiose cele mai din urmă). — Indreptariu financiar. — Serviciu postal și telegrafic.

Partea de cetit: In but (Novelă) — Cântec păstoresc. (Poesie.) — Un prând la absolon Vultur. (Novelă). — Berina fidențiată. (Versiune.) — Ce n'am vedut? (Poesie.) — Higienă: Câteva reguli privitoare la crescerea copiilor. — Despre somn. — Despre curățirea corpului. — Despre lo-uită. — Veselina. (Poesia.) — Idyla modernă. — (Poesia.) — Care cărușie e cea mai bine răsplătită? (Tractat econom.) — Notițe folositoare: Flăoarea de salem. — Ramul ca medicament în contra frigurilor de lapte la vaci. — Conservarea ouălor. — Cele mai bune murături de castraveți. — Esența de trandafiri. — Trecerea sughitului. — Suprimarea durerii în casuri de arsuri. — Metoda de a nu miroși și fumega lampa. — Albirea lăneii. — Curățitul vase/or. — Spălarea colorii materiilor. — Curățitul sobelor de fer. — Poleirea mobilor. — Mijloc pentru de a cunoscă aurul. — Glume: (ilustrate): Mare-a dis-o. Înțelepciune de școlar. — Turcesce. Urmarea crescerei de modă. — O anecdotă istorică. — Bolnava vană. — Când se face dreptate. — Prosa pensionatului. — La poliție. — O observare. — Căreia i curisăză? — Desamăgire. — Ciungul, ologul, orbul și golanul. — Și-a ajuns scopul. — Vechimea științelor. — Publicațiuni.

Se pōte procura dela tipografia „Aurora” A. Todoran în Gherla — Szamosuj-văr câte un exemplar cu 30 cr. + 5 cr. portpostal; 6 exemplare procurate de-odată costă numai 1 fl. 60 cr. spedate franco.

[177] 1-3